

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Roučky a soudců JUDr. Petra Kuchynky a Mgr. Jaroslava Škopka v právní věci **žalobce: C.N.Q.**, nar. ..., státní příslušnost Vietnamská socialistická republika, v České republice bytem ..., *zastoupeného Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph.D., advokátem, se sídlem Praha 1, Opletalova 25*, proti **žalované: Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem Praha 4, náměstí Hrdinů 1634/3, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne **2. 11. 2015**, čj. **MV-138619-7/SO-2015**,

t a k t o:

- I. Žaloba se z a m í t á.**
- II. Žádný z účastníků řízení n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

[I] Předmět řízení

Řízení se týkalo přezkumu rozhodnutí žalované ze dne 2. 11. 2015, čj. MV-138619-7/SO-2015 (dále též „*rozhodnutí žalované č. I*“), jímž bylo podle § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „*správní řád*“), zamítnuto pro opožděnost žalobcovo odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále též „*prvoinstanční správní orgán*“), ze dne 18. 9. 2014, čj. OAM-1483-14/ZR-2014 (dále též „*prvoinstanční rozhodnutí*“), kterým byla dle § 77 odst. 2 písm. a) a f) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „*zákon o pobytu cizinců*“), zrušena platnost povolení k trvalému pobytu a dle ustanovení § 77 odst. 3 zákona o pobytu cizinců stanovena

lhůta k vycestování z území 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Na věc samou mělo rovněž vliv usnesení Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 15. 8. 2015, čj. OAM-1483-19/ZR-2014 [pozn.: později úředně opraveno na OAM-1483-20/ZR-2014], kterým správní orgán rozhodl podle § 41 správního řádu ve výroku I. tak, že zmeškání lhůty pro podání odvolání proti rozhodnutí čj. OAM-1483-14/ZR-2014 se nepromítá a žádost se zamítá, a ve výroku II. žádosti nepřiznal odkladný účinek dle § 41 odst. 3 správního řádu; rozhodnutím žalované ze dne 2. 11. 2015, čj. MV-138619-8/SO-2015 (dále též „*rozhodnutí žalované č. 2*“) bylo podle § 90 odst. 5 správního řádu zamítnuto odvolání proti tomuto usnesení a usnesení bylo potvrzeno. Žalobce navrhl, aby soud – vyjma zrušení rozhodnutí – věc vrátil žalované k dalšímu řízení a přiznal žalobci náhradu nákladů řízení.

[III] Žaloba

Žalobce se domníval, že žalovaný správní orgán porušil zásadním způsobem své povinnosti odvolacího orgánu, jeho rozhodnutí odporovalo požadavkům na odůvodnění rozhodnutí obsaženým v § 68 odst. 3 správního řádu a zároveň bylo v rozporu s požadavky na činnost odvolacího orgánu (§ 89 odst. 2 správního řádu). Zároveň byl žalobce přesvědčen, že v tomto smyslu žalovaná opomenula zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, jak vyplývá ze zásady materiální pravdy (§ 3 správního řádu). Nebylo též možné přehlédnout, že napadené rozhodnutí, stejně jako rozhodnutí prvoinstanční, bylo v rozporu s § 77 odst. 2 a § 174a zákona o pobytu cizinců a při vydání těchto rozhodnutí byly správními orgány zásadním způsobem porušeny základní zásady činnosti správních orgánů (§§ 2, 3 a 4 správního řádu). Žalobce byl názoru, že nezákonnost a věcná nesprávnost napadeného rozhodnutí, prvoinstančního rozhodnutí a řízení těmito rozhodnutí předcházejících dosahovala takové intenzity, že šlo o zásah do ústavně garantovaného práva žalobce na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Žalobce předně namítal, že žalovaná nesprávně a v rozporu se zákonem zamítla odvolání podané žalobcem prostřednictvím právního zástupce dne 10. 6. 2015 s tím, že bylo podáno opožděně. Žalobce totiž podal odvolání zcela v souladu se zákonem a za současného dodržení veškerých procesních lhůt ve smyslu § 41 správního řádu, tedy jak patnáctidenní lhůty subjektivní, tak jednoroční lhůty objektivní. Odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně tedy dle názoru žalobce nemělo být zamítnuto jako opožděné hned z několika důvodů. Správní orgán I. stupně vydal rozhodnutí o zrušení žalobcova trvalého pobytu dne 18. 9. 2014, doručeno pak bylo žalobci do věznice Kynšperk nad Ohří dne 23. 9. 2014. Odvolání se současnou žádostí o prominutí zmeškání lhůty k podání odvolání podal žalobce dne 10. 6. 2015. Bez jakýchkoliv pochybností tedy byla dodržena objektivní lhůta 1 roku, o čemž ostatně nepanují mezi žalobcem a žalovanou žádné rozpory. Žalobce a žalovaná již však nesdíleli stejný názor ohledně dodržení lhůty subjektivní. Žalovaná totiž popírá samotnou existenci překážky ve smyslu § 41 odst. 4 správního řádu, zatímco žalobce je přesvědčen, že v žádosti ze dne 10. 6. 2015, jež byla spojená s odvoláním proti prvoinstančnímu rozhodnutí o zrušení jeho trvalého pobytu, dostatečně a nad veškerou rozumnou pochybnost prokázal, že překážkou, která mu v podání odvolání bránila, byly závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění. Jak již žalobce uvedl v předmětné žádosti, rozhodnutí správního orgánu I. stupně mu bylo doručeno v průběhu jeho pobytu ve výkonu trestu odnětí svobody. Žalobce nerozumí českému jazyku a nemá prakticky žádné právní povědomí. Předmětné

rozhodnutí mu přitom bylo doručeno vyhotovené pouze v českém jazyce a zároveň nikdo z jeho někdejších spoluvězňů nebyl osobou práva znalou. V důsledku spojení těchto dvou skutečností tedy neměl možnost podat odvolání proti rozhodnutí, neboť nerozuměl jeho obsahu, nerozuměl ani připojenému poučení a stejně tak nebylo v jeho možnostech jakkoliv si zajistit na místě právní pomoc. Bezprostředně po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody se žalobce dostavil ke správnímu orgánu, kde obdržel toliko výjezdní příkaz, a následně navštívil svého právního zástupce, který mu teprve pomohl s překladem celého rozhodnutí a informoval jej o podstatě institutu odvolání a jeho zákonných podmínkách. Žalobce si je vědom zásady, že neznalost zákona neomlouvá a jím uváděné důvody pro prominutí zmeškání úkonu jsou značně subjektivní. Na straně druhé však bylo nutno ze strany správních orgánů obou stupňů přihlídnout ke značně specifickým okolnostem daného případu a posoudit je ve svém souhrnu, kdy jednotlivé okolnosti by pravděpodobně nemohly při zcela izolovaném posuzování mít samy o sobě vliv na kladné rozhodnutí o žádosti o prominutí zmeškání úkonu, avšak při jejich komplexním posouzení a v jejich vzájemném souhrnu a s přihlédnutím ke kontextu celého případu je nutno dojít k závěru, že účastník řízení skutečně bránil důvody, které jsou nezávislé na jeho vůli a představují překážku ve smyslu § 41 odst. 4 správního řádu.

Jako ukázkový příklad nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti rozhodnutí působily dle žalobce závěry správního orgánu I. stupně obsažené v usnesení o zamítnutí žádosti o prominutí zmeškání lhůty ze dne 15. 8. 2015, čj. OAM-1483-19/ZR-2014. V odůvodnění tohoto usnesení správní orgán I. stupně ve vztahu k absenci tlumočníka, resp. překladu rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu do vietnamského jazyka, uvedl, že toto nepovažuje za relevantní důvod pro prominutí zmeškání lhůty, neboť se odvolatel v řízení vyjádřil v tom smyslu, že nerozumí českému jazyku a žádá o seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí za přítomnosti tlumočníka. Správní orgán následně naprosto nesmyslně a nelogicky vyvodil, že z nutnosti přítomnosti tlumočníka u seznámení se žalobce s podklady pro vydání rozhodnutí vlastně vyplývá, že žalobce tlumočníka, resp. překlad rozhodnutí do jazyka, jemuž rozumí, nepotřebuje v případě samotného meritorního rozhodnutí. Tento závěr prvoinstančního správního orgánu byl naprosto nesmyslný, v rozporu s právními předpisy, základními zásadami správního práva i obecnými zásadami právními, a rovněž nelogický. Jestliže totiž již v řízení vyšlo najevo, že žalobce nerozumí českému jazyku a že je zapotřebí mít u procesních úkonů, jako je kupř. seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí, tlumočníka, pak z této skutečnosti přímo vyplývá, že žalobce nemohl porozumět rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu a ani nemohl pochopit, že má možnost podat proti tomuto rozhodnutí odvolání; tím spíše nemohl mít jakoukoli, byť rámcovou, představu o právních následcích daného rozhodnutí, neboť žalobce pořádně ani nemohl vědět, jaké rozhodnutí mu do vězení přišlo. Pokud je tedy v rámci řízení potřeba přítomnosti tlumočníka u jednotlivých procesních úkonů, tím spíše je nutné, aby dané rozhodnutí bylo přeloženo do jazyka, jemuž žalobce rozumí, případně aby mu bylo přeloženo tlumočnickem. Vážnost situace navíc mnohonásobně umocňuje skutečnost, že se žalobce tou dobou nacházel ve věznicí ve výkonu trestu, a tudíž jeho možnosti ve vztahu k obstarání si právní a překladatelské pomoci byly mimořádně omezené. V této souvislosti žalobce namítal naprostou nezákonnost tvrzení správního orgánu I. stupně o tom, že žalobce měl přeci dostatek času si tlumočníka obstarat. Řízení o zrušení trvalého pobytu je řízením z moci úřední a je to tedy správní orgán, a nikoliv účastník daného řízení, kdo má povinnost zajistit tlumočníka.

Žalobce v odvolání proti usnesení o zmeškání lhůty mj. také namítal, že mu nebylo umožněno seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, a tím bylo porušeno ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu. S touto odvolací námitkou se žalovaná nevypořádala dostatečně ani správně, když nesmyslně a absurdně vyložila § 36 odst. 3 správního řádu tak, že se vztahuje pouze na rozhodnutí ve věci samé. Předmětné zákonné ustanovení však nepracuje s pojmem rozhodnutí ve věci samé, nýbrž toliko stanoví, že „musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí“. Žalobce byl přesvědčen, že předmětné ustanovení správního řádu je nutné vykládat v tom smyslu, že účastníkům řízení musí být dána možnost seznámit se s podklady rozhodnutí v jakékoli věci, tedy nejen ve věci samé. Žalovaná tak zatížila i z tohoto důvodu své rozhodnutí nezákonností a nepřezkoumatelností, neboť zjevně nesprávně vyložila ustanovení právního předpisu, který bylo třeba na projednávanou věc aplikovat.

Vzhledem k tomu, že správní orgán I. stupně navzdory jasné existenci závažných důvodů nezávislých na vůli žalobce žádost o prominutí zamítl a lhůtu neprominul, zatížil své rozhodnutí nezákonností a nepřezkoumatelností. Žalovaná následně potvrzením tohoto prvostupňového rozhodnutí zatížila i rozhodnutí žalované č. 2 zjevnou nezákonností a nepřezkoumatelností. Nezákonnost a nepřezkoumatelnost pak žalobce spatřoval ve vztahu k rozhodnutí žalované č. 2 i z toho důvodu, že žalovaná se v tomto rozhodnutí vůbec věrohodně nevypořádala s odvolacími námitkami žalobce a porušila své povinnosti odvolacího správního orgánu ve smyslu § 89 odst. 2 správního řádu, když dostatečně nepřezkoumala soulad prvoinstančního rozhodnutí s právními předpisy, ani jeho správnost v rozsahu odvolacích námitek.

V důsledku skutečnosti, že žalovaná zamítlá rozhodnutím žalované č. 1 odvolání žalobce proti rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu právě a jen z důvodu opožděnosti, i když toto odvolání opožděné nebylo, neboť byly splněny zákonné podmínky § 41 odst. 4 správního řádu, zatížila i rozhodnutí žalované č. 1 naprosto zjevnou nezákonností a nepřezkoumatelností.

Pro případ, kdy by bylo žalobcovo odvolání proti rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu opožděné, namítal žalobce alternativně, že žalovaná pochybila, když v rozporu s § 92 odst. 1 ve spojení s § 94 odst. 1 správního řádu nezahájila z moci úřední přezkumné řízení navzdory tomu, že byly jednoznačně dány důvody pro jeho zahájení. Prvoinstanční rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu bylo totiž naprosto zjevně nezákonné a nepřezkoumatelné a bylo vydáno jednoznačně v rozporu s právními předpisy. Jedním z příkladů, že rozhodnutí čj. OAM-1483-14/ZR-2014 ze dne 18. 9. 2014 bylo zjevně v rozporu s právními předpisy, je skutečnost, že správní orgán I. stupně jím trvalý pobyt žalobce mj. zrušil na základě § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců, když naprosto nesmyslně posoudil jednání žalobce jakožto opakované narušení veřejného pořádku závažným způsobem. Tímto rozhodnutím byl totiž žalobci zrušen trvalý pobyt z důvodu, že byl tento odsouzen dvakrát za přečin podle § 268 odst. 1 trestního zákoníku. Trvalý pobyt byl přitom zrušen podle § 77 odst. 2 písm. a) a zároveň podle § 77 odst. 2 písm. f) zákona o pobytu cizinců. Na základě jediné skutkové okolnosti – odsouzení za výše uvedené přečiny – tak bylo žalobci v rozporu se zásadou *ne bis in idem* zrušeno povolení k trvalému pobytu na základě dvou důvodů. Takovýto postup byl

nezákonný a rozhodnutí bylo navíc nepřezkoumatelné. Navíc žalobce namítal, že samotné odsouzení za nějaký trestný čin, tím spíše za pouhý přečin, ještě ve světle judikatury správních soudů nutně a bez dalšího neznámá naplnění intenzity závažného porušení veřejného pořádku. Správní orgán I. stupně navíc naprosto rezignoval na svou povinnost vyhledávat a přihlížet nejen k důkazům v neprospěch, ale i těm ve prospěch žalobce. Prvoinstanční rozhodnutí bylo navíc zcela zjevně nepřiměřené. Vzhledem k výše uvedenému žalobce uzavřel, že byly dány podmínky pro zahájení přezkumného řízení a žalovaná tak nedostala své zákonné povinnosti provést přezkumné řízení, čímž zatížila své rozhodnutí nepřezkoumatelností a nezákonností.

Žalobce dále namítal závažné pochybení žalované spočívající ve skutečnosti, že v rozhodnutí žalované č. 1 odkazovala na rozhodnutí, které v době jeho vydání ještě nemohlo vůbec existovat, tedy na rozhodnutí žalované č. 2, přičemž dokonce toto rozhodnutí posloužilo žalované jako stěžejní důvod pro zamítnutí žalobcova odvolání jakožto opožděného. Žalovaná tak zatížila i tímto své rozhodnutí zásadní nepřezkoumatelností a nezákonností.

Žalobce uzavřel, že z žaloby a ze spisového materiálu vyplývá, že obě rozhodnutí žalované jsou nezákonná a nepřezkoumatelná, přičemž tato nezákonnost a nepřezkoumatelnost, vezme-li se v úvahu kontext celého případu, dosahuje intenzity protiústavního zásahu do základního práva na spravedlivý proces, chráněného čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhnul, aby soud rozhodnutí zrušil, věc vrátil žalované k dalšímu řízení a přiznal žalobci náhradu nákladů řízení.

[III] Vyjádření žalované

Ve svém vyjádření k žalobě žalovaná pouze odkázala na část III. odůvodnění svých rozhodnutí, v nichž se vyjádřila k námitkám, jež žalobce uplatnil v žalobě, a navrhla, aby soud žalobu pro nedůvodnost zamítl.

[IV] Jednání před krajským soudem

Jednání se zúčastnil zástupce žalobce, žalovaná se k jednání nedostavila a bylo jednáno v její nepřítomnosti. Zástupce žalobce shrnul obsah žaloby a v podrobnostech odkázal na její písemné vyhotovení. Po zkonstatování obsahu vyjádření žalované a klíčových rozhodnutí správních orgánů zástupce žalobce v rámci svého konečného návrhu setrval na tom, aby soud napadené rozhodnutí zrušil, věc vrátil žalované k dalšímu řízení a přiznal žalobci náhradu nákladů řízení ve specifikované výši.

[V] Posouzení věci soudem

V souladu s § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.

Soud neshledal žalobu důvodnou.

Ustanovení § 77 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, ve znění rozhodném pro nyní projednávanou věc, stanoví, že „[m]inisterstvo platnost povolení k trvalému pobytu dále zruší, jestliže

a) cizinec opakovaně závažným způsobem naruší veřejný pořádek nebo práva a svobody druhých anebo je důvodné nebezpečí, že by mohl ohrozit bezpečnost státu,

[...]

f) byl cizinec pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody,

[...]

za podmínky, že toto rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince.“

Podle § 41 odst. 2 - 4 správního řádu platí:

„(2) Požádat o prominutí zmeškání úkonu účastník může do 15 dnů ode dne, kdy pominula překážka, která podateli bránila úkon učinit. S požádáním je třeba spojit zmeškaný úkon, jinak se jím správní orgán nezabývá. Zmeškání úkonu nelze prominout, jestliže ode dne, kdy měl být úkon učiněn, uplynul jeden rok.

(3) Správní orgán může požádání o prominutí zmeškání úkonu přiznat odkladný účinek, pokud podateli hrozí vážná újma a nevznikne-li přiznáním odkladného účinku újma způsobená dotčením práv nabytých v dobré víře nebo dotčením veřejného zájmu převyšující újmu hrozící podateli.

(4) Správní orgán promine zmeškání úkonu, prokáže-li podatel, že překážkou byly závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění.“

Za správního spisu se podávají následující, pro věc významné, skutečnosti. Dne 23. 6. 2014 bylo z moci úřední zahájeno řízení o zrušení žalobcova povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 2 písm. a) a písm. f) zákona o pobytu cizinců. Dne 18. 9. 2014 vydal prvoinstanční správní orgán čj. OAM-1483-14/ZR-2014 (žalobci bylo doručeno dne 23. 9. 2014 do věznice Kynšperk nad Ohří). Následně 10. 6. 2015, poté, co byl žalobce dne 24. 5. 2015 propuštěn z výkonu trestu, byla podána žádost dle § 41 správního řádu o navrácení v předešlý stav (prominutí zmeškání lhůty pro podání odvolání), s níž bylo spojeno blanketní odvolání proti rozhodnutí čj. OAM-1483-14/ZR-2014. Dne 15. 8. 2015 bylo vydáno usnesení čj. OAM-1483-19/ZR-2014, kterým se zmeškání lhůty nepromíjí. Proti usnesení o neprominutí zmeškání lhůty bylo podáno odvolání, jež bylo dne 10. 9. 2015 doplněno o odůvodnění. Rozhodnutí žalované č. 1 a č. 2 byla vydána dne 2. 11. 2015.

V nyní projednávané věci došlo ke specifické situaci, kdy soud při přezkumu zákonnosti rozhodnutí ve věci samé, tj. rozhodnutí žalované o zamítnutí odvolání proti rozhodnutí, jímž bylo žalobci zrušeno povolení k trvalému pobytu, pro opožděnost, současně posuzoval i otázku zákonnosti druhého rozhodnutí, kterým žalovaná zamítla odvolání proti usnesení o neprominutí zmeškání lhůty pro podání odvolání. Tento postup je umožněn rozhodovací praxí správních soudů, která je podrobně prezentovaná právním názorem vyjádřeným

v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, čj. 9 As 88/2007-49. Ten obsahuje mj. následující závěry: „(...) Otázkou tedy zůstává, zda rozhodnutí vydané podle § 41 správního řádu, o prominutí zmeškání úkonu, je úkonem předběžné povahy, které je samostatně vyloučeno ze soudního přezkumu dle § 70 písm. b) s. ř. s. [...] Dle Nejvyššího správního soudu je rozhodnutí o neprominutí zmeškání úkonu rozhodnutím podkladovým, které předběžně upravuje poměry svých adresátů ve smyslu shora uvedeného rozhodnutí ze dne 29. 3. 2006, čj. 2 Afs 183/2005-64, a ve vztahu ke konečnému posouzení včasnosti samotného odvolání má tedy charakter rozhodnutí předběžného. Předběžnost je přitom v dané věci nutno vykládat jednak (1) z hlediska časového, kdy rozhodnutí o odvolání správní orgán nevydá dříve, než je v řízení postaveno najisto, zda bylo zmeškání úkonu prominuto či nikoli; jednak (2) jako vzájemnou podmíněnost, kdy výsledek rozhodnutí o prominutí či neprominutí zmeškání úkonu ve své podstatě předurčuje výsledek konečného rozhodnutí o podaném odvolání. V duchu výše uvedeného v projednávané věci postupoval také odvolací správní orgán, který vyčkal, až rozhodnutí o neprominutí zmeškání úkonu (zde lhůty pro podání odvolání) nabude právní moci, a poté ve věci s konečnou platností rozhodl. [...] Z výše uvedeného tak vyplývá, že byť rozhodnutí o neprominutí zmeškání úkonu ve své podstatě předurčuje výsledek konečného rozhodnutí, konečné důsledky představující zásah do právní sféry účastníka správního řízení ve smyslu § 65 s. ř. s. konstituují až výrok rozhodnutí o zmeškaném úkonu, zde o odvolání. Dříve není najisto postaveno, jaký vliv bude mít ono podkladové a předběžné rozhodnutí na práva a povinnosti dotyčného účastníka řízení. Odepření soudního přezkumu rozhodnutí o neprominutí zmeškání úkonu tak v daném případě neznamená odepření přístupu k soudu, který by mohl ve svých důsledcích znamenat odepření spravedlnosti (*denegatio iustitiae*), ale toliko stanovení časového okamžiku pro přístup k soudu. Na soud se lze totiž v předmětné věci obrátit se správní žalobou vždy proti případným důsledkům rozhodnutí o neprominutí zmeškání úkonu. Rozhodnutí o neprominutí zmeškání úkonu tak není vyloučeno ze soudní ochrany, neboť jeho přezkumu lze dosáhnout v rámci přezkumu finálního rozhodnutí o podaném odvolání, a účastník řízení není zkrácen na svém právu přístupu k soudu. Z uvedených důvodů není možno brojit přímo proti rozhodnutí o neprominutí zmeškání lhůty jako rozhodnutí podkladovému, ale až proti jeho důsledkům, které jediné mají v posuzované věci právní relevanci.“. V tomto případě je tedy možné, aby se při posuzování otázky přezkumu rozhodnutí, které bylo vydáno na podkladě § 41 správního řádu, mohly dovodit i finální závěry pro řízení ve věci samé, tj. pro posouzení, zda byly naplněny podmínky pro zamítnutí odvolání z důvodu opožděnosti.

Z toho důvodu byla pro soud otevřena toliko otázka procesního charakteru – opožděnosti odvolání – a stranou pozornosti soudu zůstaly případné žalobní námitky, které se týkaly hmotněprávní roviny tohoto případu. K tomu soud odkazuje na závěry kasačního soudu vyjevené v jeho rozsudku ze dne 27. 4. 2012, čj. 5 As 111/2011 - 87 (všechny rozsudky kasačního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz), v němž bylo mj. konstatováno: „(...) V souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu je soud v případě žaloby proti rozhodnutí o zamítnutí odvolání jako opožděného nebo nepřipustného oprávněn zkoumat v mezích žalobních bodů pouze to, zda se skutečně jednalo o opožděné nebo nepřipustné odvolání a zda byl žalobce zkrácen na svých právech neprovedením odvolacího přezkumu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2003, č. j. 5 A 14/2002 - 35, publikovaný pod č. 287/2004 Sb. NSS, usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2008, č. j. 8 As 51/2006 - 105, též rozsudky zdejšího soudu

ze dne 30. 9. 2008, č. j. 8 As 51/2006 - 112, ze dne 27. 11. 2008, č. j. 2 As 53/2007 -111, ze dne 23. 12. 2009, č. j. 5 As 105/2008 - 135, ze dne 23. 4. 2010, č. j. 5 As 10/2010 – 75.“. Krajský soud tudíž posuzoval, zda odvolání bylo podáno včas či opožděně, resp. zda zde existovaly určité okolnosti, pro které by bylo možno prominout zmeškanou lhůtu pro podání odvolání.

Žalobce v této souvislosti k existenci překážky ve smyslu § 41 odst. 4 správního řádu namítal, že žalovaná nesprávně a v rozporu se zákonem zamítla odvolání podané žalobcem jako opožděné. Žalobce byl přesvědčen, že dostatečně a nad veškerou rozumnou pochybnost prokázal, že překážkou ve smyslu § 41 odst. 4 správního řádu, která mu v podání odvolání bránila, byly závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění a spočívaly v doručení rozhodnutí žalobci do věznice pouze v českém jazyce, jeho neznalosti českého jazyka a absenci právního povědomí, kdy tedy nerozuměl obsahu rozhodnutí a poučení a neměl možnost zajistit si právní pomoc. Tyto okolnosti pak vzhledem ke specifickým případu ve svém souhrnu představovaly překážku dle § 41 odst. 4 správního řádu. Svoji námitku žalobce opíral i o to, že prvoinstanční správní orgán při vydání usnesení o zamítnutí žádosti o prominutí zmeškání lhůty argumentoval nesmyslně a nelogicky tak, že žalobce sice potřeboval tlumočníka při seznámení s podklady, avšak ne v případě meritorního rozhodnutí. Podle žalobce je v případě potřeby přítomnosti tlumočníka v rámci řízení u jednotlivých úkonů tím spíše třeba překladu rozhodnutí nebo jeho přetlumočení. Navíc se jednalo o řízení z moci úřední, kde je povinností správního orgánu tlumočníka opatřit. Když prvoinstanční správní orgán navzdory jasné existenci závažných důvodů nezávislých na vůli žalobce žádost o prominutí zamítl a lhůtu neprominul, zatížil své rozhodnutí nezákonností a nepřezkoumatelností. Potvrzením tohoto rozhodnutí zatížila i žalovaná své rozhodnutí nezákonností a nepřezkoumatelností. V důsledku skutečnosti, že žalovaná zamítla odvolání žalobce proti rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu právě a jen z důvodu opožděnosti, přestože byly splněny zákonné podmínky § 41 odst. 4 správního řádu, zatížila i rozhodnutí žalované č. 1 naprosto zjevnou nezákonností a nepřezkoumatelností.

Soud předně vycházel ze zásady, že – stejně jako před soudy – se i řízení před správními orgány vede v českém jazyce a pokud jde o meritorní rozhodnutí, toto je účastníkům rovněž doručováno v českém jazyce (srov. § 16 odst. 1 větu první správního řádu: „*V řízení se jedná a písemnosti se vyhotovují v českém jazyce.*“). *Per analogiam* lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 5 Azs 52/2004-45, podle kterého platí: „*Z žádného právního předpisu nelze dovozovat povinnost soudu zasílat účastníkovi řízení překlad rozhodnutí do jiného jazyka, než v jakém byl vyhotoven. Pouze rozhodnutí soudu v českém jazyce, jakožto projev svrchovanosti českých státních orgánů nad územím České republiky, je zněním autentickým a pro všechny dotčené subjekty závazným.*“ Právem na tlumočníka a jazykem rozhodnutí se již zabýval i Ústavní soud, který ve stanovisku Pl. ÚS 20/05 ze dne 25. 10. 2005 vyslovil následující závěry: „*Právo na tlumočníka, jako jedno z práv tvořících v souhrnu fair proces, garantuje Listina v čl. 37 odst. 4, Úmluva v čl. 5 odst. 2 a čl. 6 odst. 3 písm. a) a e) [...] Podobně se [Evropský soud pro lidská práva] vyjádřil v rozsudku ve věci Kamasinski proti Rakousku ze dne 19. 12. 1989, přičemž Soud v odůvodnění tohoto rozsudku uvedl, že “neexistence písemného překladu rozsudku ve věci nepředstavuje porušení čl. 6 odst. 3 písm. e) Úmluvy.” Listina, jak vyplývá z čl. 37 odst. 4, garantuje právo na tlumočníka pro “jednání” bez toho, že by použitelnost*

tohoto ustanovení limitovala toliko jednáními v trestním řízení. Je tedy zřejmé, že právo na tlumočníka se uplatní i při jednáních v řízeních dalších. [...] Nutnost překladu písemností, včetně rozhodnutí soudu, gramatickým výkladem dovodit nelze. Logický výklad za použití argumentu a simili vede k témuž výsledku. To proto, že obsah čl. 6 odst. 3 písm. e) Úmluvy, ač je omezen co do uplatnění toliko na trestní řízení, je co do rozsahu zaručeného práva srovnatelný s čl. 37 odst. 4 Listiny. Přitom je zřejmé, že základní právo v těchto ustanoveních garantované sleduje stejný účel, za nějž lze označit fair proces nahlížený z aspektu přímé komunikace účastníka řízení (příp. obviněného) se soudem. Jinými slovy, i výklad teleologický svědčí pro výše nastíněný závěr. [...] Rozsah základního práva na tlumočníka tak, jak byl svrchu vymezen, není [...] možné rozšiřovat za použití obecných ustanovení o fair procesu, jaké představuje čl. 36 odst. 1 Listiny.“.

Nebylo tudíž pochyb o tom, že bylo-li žalobci doručeno rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu v jazyce českém, pak správní orgány nepochybily. Spornou otázkou zůstalo, do jaké míry měl žalobce vytvořeny podmínky pro to, aby se mohl seznámit s tímto rozhodnutím a orientovat se v právní problematice pobytového režimu cizinců a správního řízení. Zvláštností situace žalobce bylo doručení rozhodnutí v době, kdy se nacházel ve výkonu trestu odnětí svobody ve věznici Kynšperk nad Ohří. Nelze pominout, že žalobce se za svá práva začal brát až po ukončení výkonu trestu, když dne 10. 6. 2015, tj. po více než 8 měsících od doručení rozhodnutí, požádal o prominutí zmeškání lhůty a současně podal odvolání. V tomto směru byly vytvořeny určité teoretické možnosti pro to, aby se mohlo přistoupit k prominutí zmeškání lhůty ve smyslu § 41 odst. 2 správního řádu, ovšem muselo by se jednat o situaci, na kterou dopadá ustanovení § 41 odst. 4 správního řádu.

Soud dále konstatoval, že pouhá skutečnost, že v době běhu lhůty pro podání odvolání byl žalobce ve výkonu trestu, sama o sobě neznamená, že by tato situace zakládala překážku, která by byla závažným důvodem, zabraňujícím žalobci v podání odvolání. Ze str. 9 rozsudku Okresního soudu v Domažlicích ze dne 25. 2. 2014, čj. 1 T 27/2014-893, vyplývá, že tento soud zařadil žalobce k výkonu trestu do věznice s dozorem. Žalobci bylo do věznice řádně doručováno (např. doručenky založené ve správním spisu stvrzují osobní převzetí oznámení o zahájení správního řízení dne 26. 6. 2014 nebo osobní převzetí zrušujícího rozhodnutí dne 23. 9. 2014). V nejobecnější rovině lze rovněž říci, že vzhledem k typu věznice, do které byl žalobce zařazen k výkonu trestu, je soudu známo (a je taktéž obecně známo), že osoby ve výkonu trestu mají vytvořeny základní podmínky, které jim garantují určitou možnost spolupráce s vychovatelem, přístup k osobám, které mohou tlumočit do jejich mateřského jazyka, a není vyloučena ani spolupráce s právníky (k tomu srov. § 26 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů). K tomu všemu však musí být vynaložena aktivita ze strany dané osoby, která by alespoň určitým způsobem signalizovala, že v takové situaci se ocitla a takovéto požadavky vznáší (např. obrátit se na vychovatele, příp. vedení věznice). Nelze pominout ani to, že § 41 odst. 4 správního řádu zdůrazňuje, že je to podatel, kdo prokazuje, že závažné překážky vyvstaly. Žalobce naproti tomu při podání žádosti o prominutí zmeškání lhůty dne 10. 6. 2015 ani v nejmenším takové skutečnosti neuváděl a neargumentoval takovou situací.

V tomto směru pak správní orgány obou stupňů rozhodly v rozhodnutí o zamítnutí odvolání proti usnesení o neprominutí zmeškání lhůty pro podání odvolání proti rozhodnutí,

jímž byla žalobci zrušena platnost povolení k trvalému pobytu. Tyto závěry mají logický důsledek v tom, že nemohly být splněny podmínky pro to, aby soud vstoupil do rozhodnutí žalované č. 1. Z výše uvedeného totiž bylo prokázáno, že nebyly dány důvody pro aplikaci § 41 správního řádu, neboť žalobce neprokázal existenci překážky spočívající v *závažných důvodech, které nastaly bez jeho zavinění*, a odvolání bylo skutečně opožděné. Proto byl také dán důvod zamítnutí odvolání dle § 92 odst. 1 správního řádu. Lze uzavřít, že rozhodnutí žalované č. 1 nebylo nezákonné. Žalovaná se rovněž přezkoumatelným způsobem vypořádala s tím, proč rozhodla, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí žalované č. 1, když tento svůj závěr odůvodnila právě neprominutím zmeškání odvolací lhůty a marným uplynutím patnáctidenní odvolací lhůty, přičemž rozhodnutí nabylo právní moci dne 9. 10. 2014.

[VI] Rozhodnutí soudu

Soud dospěl k závěru, že žalobní námitky nejsou důvodné, a proto žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

[VII] Náklady řízení

Žalovaná, která měla ve věci plný úspěch, by měla podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. proti žalobci, který ve věci úspěch neměl, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, avšak vzhledem k tomu, že žalované nad rámec úřední činnosti žádné náklady nevznikly, nebyla jí náhrada nákladů řízení přiznána.

P o u č e n í : *Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.*

V Plzni dne 14. června 2017

JUDr. Václav Roučka, v.r.
předseda senátu

Za správnost: Kovářiková